

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

28 април 2022 година*

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Член 23, параграф 3 — Изискване за намеса на изпълняващия съдебен орган — Член 6, параграф 2 — Полицейски служби — Изключване — Обстоятелства извън контрола на държавите членки — Понятие — Правни пречки пред предаването — Действия по съдебен ред, предприети от издирваното лице — Искане за международна закрила — Изключване — Член 23, параграф 5 — Изтичането на предвидените за предаването срокове — Последници — Освобождаване — Задължение за приемане на всякакви други мерки, необходими за предотвратяване на укриването“

По дело C-804/21 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Korkein oikeus (Върховен съд, Финландия) с акт от 20 декември 2021 г., постъпил в Съда на същия ден, в производства по изпълнение на европейски заповеди за арест, издадени срещу

C,

CD,

срещу

Syyttäjä,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: A. Prechal (докладчик), председател на състава, J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl и M. L. Arastey Sahún, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 март 2022 г.,

* Език на производството: фински.

като има предвид становищата, представени:

- за С и CD, от H. Nevala, asianajaja,
- за финландското правителство, от H. Leppo, в качеството на представител,
- за нидерландското правителство, от J. Langer, в качеството на представител,
- за румънското правителство, от E. Gane и L.-E. Baţagoi, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от S. Grünheid и I. Söderlund, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 10 март 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 6, параграф 2 и член 23, параграфи 3 и 5 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“).
- 2 Запитването е отправено във връзка с изпълнението във Финландия на европейски заповеди за арест, издадени от румънски съд срещу румънските граждани С и CD.

Правна уредба

Рамково решение 2002/584

- 3 Съображения 8 и 9 от Рамково решение 2002/584 гласят следното:
  - „(8) Решенията за привеждане в изпълнение на заповедите за арест трябва да бъдат предмет на достатъчен контрол, което означава, че съдебният орган на държавата членка, в която издирваното лице е задържано, следва да вземе решение за неговото предаване.
  - (9) Ролята на централните органи при изпълнението на европейската заповед за арест трябва да бъде ограничена до практическа и административна помощ“.
- 4 Член 1 от това рамково решение, озаглавен „Определение на понятието европейска заповед за арест и задължение за изпълнението ѝ“, предвижда в параграфи 1 и 2:
  - „1. „Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел

наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение“.

5 Съгласно член 6 от посоченото рамково решение, озаглавен „Определяне на компетентните съдебни органи“:

„1. Издаващият съдебен орган е съдебният орган на държавата членка, издала европейската заповед за арест, компетентен да я издаде съгласно правото на тази държава.

2. Изпълняващият съдебен орган е съдебният орган на изпълняващата държава членка, който е компетентен да изпълни европейската заповед за арест съгласно правото на тази държава.

[...]“.

6 Член 7 от същото рамково решение, озаглавен „Сезиране на централния орган“, гласи следното:

„1. Всяка държава членка може да определи централен орган, а когато правната ѝ система го предвижда, и повече от един централен орган, който да подпомага компетентните съдебни органи.

2. Държавата членка има право, когато е необходимо с оглед вътрешната структура на съдебната ѝ система, да натовари централния си орган/и с административното предаване и получаване на европейските заповеди за арест, както и с цялата свързана с тях официална кореспонденция.

[...]“.

7 Член 23 от Рамково решение 2002/584, озаглавен „Срокове за предаване на лицето“, гласи:

„1. Издирваното лице трябва да бъде предадено възможно най-скоро на определената от съответните органи дата.

2. То следва да бъде предадено не по-късно от 10 дни след окончателното решение за изпълнение на европейската заповед за арест.

3. Когато предаването на издирваното лице не може да се извърши в определения в параграф 2 срок поради обстоятелства извън контрола на държавите членки, изпълняващият и издаващият съдебен орган трябва незабавно да осъществят връзка помежду си и да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в 10-дневен срок от така съгласуваната дата.

4. По изключение предаването може да бъде временно отложено поради сериозни причини от хуманитарно естество, например, когато съществуват съществени основания да се счита, че то явно ще застраши живота или здравето на издирваното лице.

Изпълнението на европейската заповед за арест трябва да се извърши възможно най-скоро след отпадане на тези основания. Изпълняващият съдебен орган следва незабавно да уведоми издаващия съдебен орган и заедно да насрочат нова дата за предаване. В този случай то следва да се състои в 10-дневен срок от така съгласуваната дата.

5. След изтичане на посочените в параграфи от 2 до 4 срокове, ако лицето продължава да е задържано, то следва да бъде освободено“.

Финландско право

Закон за предаването

- 8 Националните разпоредби, приети за прилагането на Рамково решение 2002/584, се съдържат в *Laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä* (1286/2003) (Закон за предаването между Република Финландия и другите държави — членки на Европейския съюз, в случай на извършване на престъпление (1286/2003) от 30 декември 2003 г. (наричан по-нататък „Законът за предаването“).
- 9 Съгласно членове 11, 19 и 37 от Закона за предаването във Финландия изпълняващите съдебни органи, компетентни да вземат решения относно предаването и продължаването на задържането, са *Helsingin käräjäoikeus* (Първоинстанционен съд Хелзинки, Финландия) и *Korkein oikeus* (Върховен съд, Финландия) в качеството му на въззивна инстанция. Съгласно член 44 от този закон компетентна за изпълнението на решение за предаване е *Keskusrikospoliisi* (Национална служба „Съдебна полиция“, Финландия).
- 10 Съгласно член 46, параграф 1 от посочения закон лицето, по отношение на което е издадена европейска заповед за арест, се предава в най-кратък срок на компетентните органи на държавата членка, която е поискала това, на уговорена между съответните органи дата. Предаването обаче се осъществява не по-късно от 10 дни след влизането в сила на решението за предаване.
- 11 Съгласно член 46, параграф 2 от същия закон, ако предаването на съответното лице в срока по параграф 1 се окаже невъзможно поради обстоятелства извън контрола на Финландия или на държавата членка, която е отправила искането, компетентните органи трябва да насрочат нова дата за предаване. Предаването трябва да се извърши в срок от десет дни след уговорената нова дата.
- 12 Съгласно член 48 от Закона за предаването, ако при изтичането на сроковете по членове 46 и 47 лицето продължава да е задържано, то следва да бъде освободено.

Законът за чужденците

- 13 Националните разпоредби в областта на убежището се съдържат в *Ulkomaalaislaki* (301/2004) (Закон за чужденците (301/2004) от 30 април 2004 г. (наричан по-нататък „Законът за чужденците“), който съответства на разпоредбите на Конвенция за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (*Recueil des traités des Nations unies*,

том 189, стр. 150, № 2545 (1954)], допълнена с Протокола за статута на бежанците, сключен в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. Разпоредбите на Закона за чужденците се прилагат за всички пребиваващи във Финландия чужденци, включително за гражданите на Съюза.

- 14 Съгласно член 40, параграф 3 от Закона за чужденците, докато трае разглеждането на чужденеца, той има право да пребивава на финландска територия до постановяването на окончателно решение по нея или на заповед за принудително извеждане, която подлежи на изпълнение.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 15 Срещу румънските граждани С и CD са издадени европейски заповеди за арест съответно на 19 и 27 май 2015 г. от румънски съдебен орган във връзка с изпълнението на наказания лишаване от свобода за срок от пет години и на допълнителни наказания за срок от три години (наричани по-нататък общо „разглежданите европейски заповеди за арест“). Тези наказания са наложени за трафик на рискови и високорискови упойващи вещества и за участие в организирана престъпна група.
- 16 Срещу С и CD са образувани производства за изпълнение на тези европейски заповеди за арест в Швеция. С решение от 8 април 2020 г. Högsta domstolen (Върховен съд, Швеция) разпорежда предаването на С на румънските органи, а с решение от 30 юли 2020 г. Svea hovrätt (Апелативен съд Стокхолм, Швеция) разпорежда предаването на CD на същите органи. С и CD обаче напускат Швеция и отиват във Финландия преди изпълнението на решенията за предаване.
- 17 На 15 декември 2020 г. С и CD са били арестувани и задържани под стража във Финландия въз основа на разглежданите европейски заповеди за арест.
- 18 С решения от 16 април 2021 г. Korkein oikeus (Върховен съд) разпорежда те да бъдат предадени на румънските органи. В отговор на искането на румънските органи Национална служба „Съдебна полиция“ определя като първоначална дата за предаване 7 май 2021 г. Въздушният транспорт на С и CD до Румъния не може да бъде организиран преди тази дата заради пандемията от КОВИД-19.
- 19 На 3 май 2021 г. С и CD подават касационни жалби пред Korkein oikeus (Върховен съд). На 4 май 2021 г. посоченият съд временно забранява изпълнението на решенията за предаване. На 31 май 2021 г. същият отхвърля жалбите, като това обезсилва междинното решение, с което се забранява изпълнението на решенията за предаване.
- 20 Втората дата, определена за осъществяване на предаването, е 11 юни 2021 г. Предаването обаче отново е отложено поради липсата на пряка въздушна връзка с Румъния и поради невъзможността да се организира въздушен превоз през друга държава членка при спазване на договорения график.
- 21 С и CD отправят редица други искания за спиране на изпълнението на решенията за предаване пред Helsingin käräjäoikeus (Първоинстанционен съд Хелзинки) и Korkein oikeus (Върховен съд). Всички тези искания са отхвърлени или обявени за недопустими.

- 22 За трети път предаването е насрочено за 17 юни 2021 г., що се отнася до CD, и за 22 юни 2021 г., що се отнася до С. Въпреки това отново е налице невъзможност предаването да се осъществи, тъй като С и CD са подали молби за международна закрила във Финландия. С решения от 12 ноември 2021 г. Maahanmuuttovirasto (Национална имиграционна служба, Финландия) отхвърля тези молби. С и CD обжалват нейните решения пред Hallinto-oikeus (Административен съд).
- 23 Впоследствие С и CD завеждат дело пред Helsingin käräjäoikeus (Първоинстанционен съд Хелзинки, Финландия), в рамките на което искат, от една страна, да бъдат освободени, тъй като срокът за предаване е изтекъл, и от друга страна, предаването им да бъде отложено поради подадените от тях молби за международна закрила. С решения от 8 и 29 октомври 2021 г. Helsingin käräjäoikeus (Първоинстанционен съд Хелзинки) обявява исканията им за недопустими.
- 24 В главното производство се разглеждат жалбите, подадени пред запитващата юрисдикция Korkein oikeus (Върховен съд) от С и CD срещу последните посочени решения. В подкрепа на жалбите си С и CD изтъкват същите основания като отхвърлените от Helsingin käräjäoikeus (Първоинстанционен съд Хелзинки). В писмения си отговор Syyttäjä (прокуратура, Финландия) иска продължаване на задържането на жалбоподателите в главното производство и изпълнение без отлагане на предаването им на румънските органи.
- 25 В принципно решение от 8 декември 2021 г. запитващата юрисдикция постановява, че лицата, по отношение на които е постановено решение за предаване, имат право молбата им, подадена във връзка с продължаването на тяхното задържане, да бъде разгледана от съд. За да се избегне всяко забавяне, тази юрисдикция директно започва да разглежда делото, предмет на главното производство.
- 26 Запитващата юрисдикция иска да установи как следва да се тълкува член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 както от процесуална, така и от материалноправна гледна точка.
- 27 Що се отнася, на първо място, до процесуалните аспекти, запитващата юрисдикция иска да установи изискванията, произтичащи от тази разпоредба, що се отнася до преценката за наличие на обстоятелства извън контрола на държавите членки.
- 28 Съгласно разясненията на запитващата юрисдикция националните норми възлагат на Национална служба „Съдебна полиция“ задачите, свързани с изпълнение на предаването, след като постановеното от съда решение за предаване стане окончателно. В решението си съдът не дава задължителни указания относно датата на предаването, но то се изпълнява при спазване на сроковете, предвидени за тази цел в Закона за предаването в съответствие с Рамково решение 2002/584.
- 29 Отново според тази юрисдикция Национална служба „Съдебна полиция“ отговаря за практическото изпълнение на решението за предаване, осигурява връзка с компетентните органи на издаващата държава членка и насрочва нова дата за предаване, когато предаването не е извършено в десетдневния срок, какъвто е случаят в главното производство.

- 30 Съгласно практиката на запитващата юрисдикция задържаното лице може по всяко време да сезира компетентния съд, който да провери дали продължаването на задържането му все още е оправдано. Съдът следва да прецени, по-специално дали липсата на предаване се дължи на обстоятелства извън контрола на държавите членки по смисъла на член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584. За сметка на това Национална служба „Съдебна полиция“ и другите органи не отправят до компетентния съд системно въпроса за продължаването на задържането.
- 31 Така запитващата юрисдикция иска да установи дали такова национално производство е съвместимо с член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, както и какви са последиците от евентуална несъвместимост.
- 32 Що се отнася, на второ място, до материалноправните аспекти на член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, запитващата юрисдикция иска да установи дали понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки обхваща правните пречки, които произтичат от националното законодателство на държава членка и възпрепятстват предаването в първоначално предвидения срок.
- 33 Тази юрисдикция отбелязва, че в решение от 25 януари 2017 г., Vilkas (C-640/15, EU:C:2017:39), Съдът е постановил, че понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки може да се приложи към положение, при което задържаното лице оказва физическа съпротива, което прави невъзможно предаването му, при условие че поради извънредни обстоятелства тази съпротива не е могла да бъде предвидена от изпълняващия съдебен орган и издаващия съдебен орган и че последиците от нея за предаването не са могли да бъдат избегнати въпреки цялата положена от тези органи дължима грижа.
- 34 По делото в главното производство обаче, макар пандемията от КОВИД-19 да е усложнила практическото осъществяване на предаването и спазването на сроковете, основните пречки за това предаване са били забраната за изпълнение, постановена от запитващата юрисдикция през времето на разглеждане на подадените от С и CD жалби, както и представените от тях молби за убежище. Във връзка с последното запитващата юрисдикция уточнява, че съгласно националното законодателство търсецо убежище лице има право да остане на територията на Финландия по време на разглеждане на молбата му или докато срещу него не бъде постановено решение за принудително извеждане.
- 35 При тези обстоятелства Korkein oikeus (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Ако задържано лице не е предадено в срок, изисква ли член 23, параграф 3 във връзка с член 23, параграф 5 от Рамково решение 2002/584 изпълняващият съдебен орган по член 6, параграф 2 от рамковото решение да определи нова дата за предаване и да провери дали са налице обстоятелства извън контрола на държавите членки, както и дали са спазени изискванията за задържането, или производство, в което съдът разглежда тези въпроси само по искане на страните, също е съвместимо с Рамковото решение? Ако се приеме, че удължаването на срока изисква участието на съдебния орган, липсата на такова участие означава ли задължително, че предвидените в Рамковото решение срокове са изтекли и в такъв случай задържаното лице трябва да бъде освободено съгласно член 23, параграф 5 от същото Рамково решение 2002/584?

- 2) Трябва ли член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 да се тълкува в смисъл, че понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки включва и правни пречки за предаването, които се основават на националното законодателство на изпълняващата държава членка, като например забрана за изпълнение, постановена за срока на съдебното производство, или правото на търсещото убежище лице да остане в изпълняващата държава до произнасянето по молбата му за убежище?“.

По искането за разглеждане по реда на спешното преюдициално производство

- 36 Запитващата юрисдикция е поискала настоящото преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 23а, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и в член 107 от Процедурния правилник на Съда.
- 37 В случая следва да се констатира, че условията, предвидени за прилагането на тази процедура, са изпълнени.
- 38 От една страна, преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Рамково решение 2002/584, което попада сред областите, посочени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, отнасящ се пространството на свобода, сигурност и правосъдие. Следователно това запитване може да бъде предмет на спешното преюдициално производство съгласно член 23а, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 107, параграф 1 от Процедурния правилник.
- 39 От друга страна, що се отнася до критерия за спешност, от постоянната практика на Съда следва, че той е изпълнен, когато към датата на отправяне на преюдициалното запитване съответното лице не е на свобода и продължаването на срока на задържането му зависи от изхода на спора в главното производство (вж. по-специално решения от 16 юли 2015 г., *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, т. 24 и от 16 ноември 2021 г., *Governor of Cloverhill Prison* и др., C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, т. 34 и цитираната съдебна практика).
- 40 В това отношение от акта за преюдициално запитване е видно, че към момента на неговото подаване С и CD действително не са били на свобода.
- 41 Освен това преюдициалните въпроси се отнасят до тълкуването на член 23 от Рамково решение 2002/584, параграф 5 от който предвижда в случай на изтичане на сроковете, посочени в параграфи 2—4 от този член, издирваното лице да бъде освободено. Така в зависимост от отговора на Съда на поставените въпроси би могло да се наложи запитващата юрисдикция да постанови освобождаването на С и CD.
- 42 При тези обстоятелства на 17 януари 2022 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат втори състав на Съда реши да уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на спешното преюдициално производство.

По преюдициалните въпроси

По втория въпрос

- 43 С втория си въпрос, който следва да се разгледа на първо място, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки обхваща и правните пречки пред предаването, произтичащи от действия, предприети по съдебен ред от лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, и основани на правото на изпълняващата държава членка, когато окончателното решение относно предаването е било прието от изпълняващия съдебен орган в съответствие с член 15, параграф 1 от това рамково решение.
- 44 От постоянната съдебна практика, установена в различни области на правото на Съюза, е видно, че понятието за непреодолима сила трябва да се разбира в смисъл на извънредни и непредвидими обстоятелства, които са извън контрола на позоваващото се на нея лице и чиито последици не са могли да бъдат избегнати въпреки цялата положена дължима грижа (решение от 25 януари 2017 г., Vilkas, С-640/15, ЕУ:С:2017:39, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 45 Освен това понятието „обстоятелства извън контрола на държавите членки“ по смисъла на член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува стриктно, тъй като тази разпоредба представлява отклонение от правилото, установено с член 23, параграф 3 от същото рамково решение (вж. в този смисъл Решение от 25 януари 2017 г. по дело Vilkas, С-640/15, ЕУ:С:2017:39, т. 56).
- 46 Що се отнася до правните пречки пред предаването, произтичащи от действия, предявени по съдебен ред от лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, несъмнено следва да се отбележи, че такива пречки не са свързани с поведението на органите на изпълняващата държава членка и последиците от тях, а именно невъзможността за предаване на това лице в предвидения срок, не са могли да бъдат избегнати въпреки цялата положена дължима грижа.
- 47 Както обаче правилно отбелязват С и CD, както и румънското правителство и Европейската комисия, предприемането на действия по съдебен ред от лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, в рамките на предвидените в националното право на изпълняващата държава членка производства, насочени към оспорване на предаването му на органите на издаващата държава членка или водещи до забавяне на предаването, не може да се счита за непредвидимо обстоятелство.
- 48 Следователно такива правни пречки пред предаването, произтичащи от предприетите от това лице действия по съдебен ред, не биха могли да представляват обстоятелства извън контрола на държавите членки по смисъла на член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584.
- 49 От гореизложеното следва, че сроковете за предаване, предвидени в член 23 от това рамково решение, не могат да се считат за спрени поради висящи производства в изпълняващата държава членка, образувани по искане на лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, когато окончателното решение относно предаването е било взето от изпълняващия съдебен орган в съответствие с член 15, параграф 1 от посоченото

рамково решение. Следователно органите на изпълняващата държава членка по принцип остават длъжни да предадат това лице на органите на издаващата държава членка в посочените срокове.

- 50 На този последен етап от процедурата по предаване, уредена в член 23 от същото рамково решение, по принцип всички правни елементи са били разгледани от изпълняващия съдебен орган, който се предполага, че вече е взел окончателно решение относно предаването.
- 51 Това тълкуване е продиктувано и от преследваната с Рамково решение 2002/584 цел за ускоряване и опростяване на съдебното сътрудничество между държавите членки. Всъщност споменатото рамково решение има за цел чрез въвеждането на нова опростена и по-ефикасна система за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица да улесни и ускори съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Европейския съюз да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки (вж. по-специално решения от 29 януари 2013 г. *Radu*, С-396/11, ЕУ:С:2013:39, т. 34 и от 17 март 2021 г., *JR* (Заповед за арест — Осъждане в трета държава, член на ЕИП), С-488/19, ЕУ:С:2021:206, т. 71).
- 52 В случая от предоставената на Съда преписка по никакъв начин не следва, че предприетите от С и CD действия по съдебен ред са се отнасяли, макар и непряко, до нарушение на основно право, на което тези лица не са могли да се позовават пред изпълняващия съдебен орган в хода на производството, приключило с приемането на окончателното решение за предаване в съответствие с член 15, параграф 1 от Рамково решение 2002/584.
- 53 Що се отнася по-конкретно до молбите за международна закрила, подадени във Финландия от С и CD, от представеното от последните становище е видно, че тези молби до голяма степен се основават на доводи относно условията на задържане в издаващата държава членка, а именно Румъния, изведени от релевантната практика на Съда в тази област, по-специално от решения от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru* (С-404/15 и С-659/15 PPU, ЕУ:С:2016:198), от 25 юли 2018 г., *Generalstaatsanwaltschaft* (Условия на лишаване от свобода в Унгария) (С-220/18 PPU, ЕУ:С:2018:589), и от 15 октомври 2019 г., *Dorobantu* (С-128/18, ЕУ:С:2019:857). От преписката, с която разполага Съдът, обаче става ясно, че С и CD са изтъкнали пред изпълняващия съдебен орган тези доводи в хода на производството, приключило с приемането на окончателните решения относно предаването.
- 54 Освен това, както изтъква Комисията, в член единствен от приложения към Договора за функционирането на ЕС Протокол (№ 24) относно убежището, предоставяно на гражданите на държавите — членки на Европейския съюз, се посочва, че като се има предвид равнището на защита на основните права и свободи в държавите — членки на Европейския съюз, се счита, че последните представляват една спрямо друга безопасни страни на произход, що се отнася до всички правни и практически въпроси, свързани с проблемите на правото на убежище.
- 55 В този член се добавя, че следователно всяка молба за предоставяне на право на убежище, отправена от гражданин на държава членка, може да бъде разглеждана или обявена за допустима за разглеждане от друга държава членка само в четири изчерпателно посочени хипотези.

- 56 От предоставените на Съда материали по делото обаче не следва, че положението на С и CD попада в обхвата на една от тези четири хипотези, предвидени в член единствен от посочения протокол, във връзка с който освен това запитващата юрисдикция не е поставила въпрос на Съда.
- 57 Накрая, следва също да се припомни, че молбата за международна закрила не попада сред случаите на неизпълнение на европейска заповед за арест, изброени в членове 3 и 4 от Рамково решение 2002/584 (вж. в този смисъл решение от 21 октомври 2010 г., В., С-306/09, EU:C:2010:626, т. 43—46).
- 58 С оглед на гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори, че член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки не обхваща правните пречки пред предаването, произтичащи от действия, предприети по съдебен ред от лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест и основани на правото на изпълняващата държава членка, когато окончателното решение за предаване е било прието от изпълняващия съдебен орган в съответствие с член 15, параграф 1 от това рамково решение.

По първия въпрос

- 59 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи, от една страна, дали член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в тази разпоредба изискване за участие на изпълняващия съдебен орган е изпълнено, когато изпълняващата държава членка възлага на полицейска служба задачата да провери наличието на обстоятелства извън контрола на държавите членки, както и спазването на условията, необходими за продължаване на задържането на лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, и ако е необходимо, да вземе решение за нова дата на предаване, като се има предвид, че това лице има право по всяко време да сезира изпълняващия съдебен орган, който да се произнесе по тези въпроси. От друга страна, посочената юрисдикция иска да установи дали член 23, параграф 5 от това рамково решение трябва да се тълкува в смисъл, че сроковете по член 23, параграфи 2—4 трябва да се считат за изтекли, което означава, че посоченото лице трябва да бъде освободено, в случай че следва да се приеме, че не е изпълнено изискването за участие на изпълняващия съдебен орган по член 23, параграф 3 от посоченото рамково решение.
- 60 В хипотезата на обстоятелства извън контрола на държава членка, които са пречка за предаването в срока по член 23, параграф 2 от Рамково решение 2002/584, от текста на член 23, параграф 3 от това рамково решение следва, че съответните изпълняващи и издаващи съдебни органи трябва незабавно да осъществят връзка помежду си и да насрочат нова дата за предаване.
- 61 Съдът вече е уточнил, че понятието „изпълняващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 2 от Рамково решение 2002/584, подобно на понятието „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от това рамково решение, се отнася до съд или юрисдикция, или съдебен орган, като например прокуратурата на държава членка, който участва в правораздаването на тази държава членка и притежава необходимата независимост от изпълнителната власт (решение от 24 ноември 2020 г., Openbaar Ministerie (Съставяне на подправени документи), С-510/19, EU:C:2020:953, т. 54).

- 62 За сметка на това съгласно постоянната практика на Съда полицейските служби на държава членка не могат да попадат в обхвата на понятието „съдебен орган“ по смисъла на член 6 от Рамково решение 2002/584 (вж. в този смисъл решение от 24 ноември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Съставяне на подправени документи), С-510/19, EU:C:2020:953, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 63 От това следва, че изискваното в член 23, параграф 3 от това рамково решение участие на изпълняващия съдебен орган, за да се прецени наличието на обстоятелства извън контрола на държава членка и евентуално да се определи нова дата на предаване, не може да бъде възложено на полицейска служба на изпълняващата държава членка, каквато е Националната служба „Съдебна полиция“ в главното производство.
- 64 Несъмнено член 7, параграф 1 от посоченото рамково решение разрешава на държавите членки да определят един или повече „централни органи“, които да подпомагат компетентните съдебни органи. Освен това е безспорно, че полицейските служби на държава членка биха могли да попадат в обхвата на понятието „централен орган“ по смисъла на посочения член 7 (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2016 г., *Poltorak*, С-452/16 PPU, EU:C:2016:858, т. 42).
- 65 От посочения член 7 във връзка със съображение 9 от Рамково решение 2002/584 обаче следва, че участието на такъв централен орган трябва да остане ограничено до практическата и административна помощ на компетентните съдебни органи. Следователно предвидената в същия член 7 възможност не може да се разшири дотолкова, че да позволи на държавите членки да заменят с този централен орган компетентните съдебни органи, що се отнася до преценката за наличието на обстоятелства извън контрола на държава членка по смисъла на член 23, параграф 3 от това рамково решение, както и евентуално до определянето на нова дата за предаване (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2016 г., *Poltorak*, С-452/16 PPU, EU:C:2016:858, т. 42).
- 66 Всъщност, както подчертава генералният адвокат в точки 73—76 от заключението си, преценката за наличието на обстоятелства извън контрола на държава членка по смисъла на тази разпоредба, както и евентуално определянето на нова дата за предаване, представляват решения относно изпълнението на европейската заповед за арест, които изпълняващият съдебен орган следва да вземе съгласно член 6, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 във връзка със съображение 8 от него. В това отношение и както посочва запитващата юрисдикция, такива решения надхвърлят рамките на обикновената „практическа и административна помощ“, която може да бъде поверена на полицейски служби по силата на член 7 от това рамково решение във връзка със съображение 9 от него.
- 67 Що се отнася до последиците, които следва да се изведат от липсата на участие на изпълняващия съдебен орган, следва да се констатира, на първо място, че сроковете, предвидени в член 23, параграфи 2—4 от Рамково решение 2002/584, трябва действително да се считат за изтекли при такива обстоятелства.
- 68 Всъщност установяването на обстоятелства извън контрола на държава членка от страна на полицейските служби на изпълняващата държава членка, последвано от насрочването на нова дата за предаване без участието на изпълняващия съдебен орган, не отговаря на формалните изисквания, предвидени в член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, и то независимо от реалното наличие на обстоятелства извън контрола на държава членка.

- 69 Следователно при липса на намеса от страна на изпълняващия съдебен орган сроковете по член 23, параграфи 2—4 от това рамково решение не могат да бъдат валидно продължавани съгласно параграф 3 от този член. От това следва, че в положение като разглежданото в главното производство посочените срокове трябва да се считат за изтекли за целите на прилагането на параграф 5 от същия член.
- 70 На второ място, необходимо е да се припомнят последиците от изтичането на сроковете, предвидени в член 23, параграфи 2—4 от Рамково решение 2002/584.
- 71 Несъмнено от текста на член 23, параграф 5 от Рамково решение 2002/584 изрично следва, че лицето, обект на европейска заповед за арест, трябва да бъде освободено, ако все още е задържано след изтичането на тези срокове. В подобна хипотеза не е предвидено никакво изключение от това задължение на изпълняващата държава членка.
- 72 Законодателят на Съюза обаче не е предвидил никакви други последици при изтичането на тези срокове, и в частност не е предвидил, че то лишава съответните органи от възможността да насрочат дата за предаване в приложение на член 23, параграф 1 от рамковото решение или освобождава изпълняващата държава членка от задължението да изпълни европейска заповед за арест (решение от 25 януари 2017 г., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, т. 70).
- 73 Освен това евентуално тълкуване на член 15, параграф 1 и на член 23 от Рамковото решение в смисъл, че след изтичането на сроковете по член 23 от него изпълняващият съдебен орган вече не трябва да осъществява предаване на издирваното лице, срещу което е издадена европейската заповед за арест, нито за тази цел да насрочва заедно с издаващия съдебен орган нова дата за предаване, би могло да застраши целта на Рамковото решение за ускоряване и опростяване на съдебното сътрудничество, доколкото подобно тълкуване би могло в частност да принуди издаващата държава членка да издаде втора европейска заповед за арест, за да даде възможност за провеждането на нова процедура по предаване (решение от 25 януари 2017 г., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, т. 71).
- 74 От изложеното по-горе следва, че само по себе си изтичането на сроковете по член 23 от Рамково решение 2002/584 не дава възможност за отпадане на задължението на изпълняващата държава членка да продължи процедурата по изпълнение на европейската заповед за арест и да извърши предаването на издирваното лице, като за тази цел съответните органи трябва да насрочат нова дата за предаване (решение от 25 януари 2017 г., Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, т. 72).
- 75 Освен това, както подчертава генералният адвокат в точка 46 от заключението си, предвид задължението на изпълняващата държава членка да продължи процедурата по изпълнение на европейска заповед за арест, компетентният орган на тази държава членка е длъжен, в случай че лицето, срещу което е издадена тази заповед, бъде освободено съгласно член 23, параграф 5 от Рамково решение 2002/584, да вземе всички мерки, които счита за необходими, за предотвратяване на укриването на това лице, с изключение на мерки, включващи лишаване от свобода.
- 76 С оглед на гореизложеното на първия въпрос следва да се отговори, от една страна, че член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че посоченото в тази разпоредба изискване за участие на изпълняващия съдебен орган не е изпълнено, когато изпълняващата държава членка възлага на полицейска служба задачата

да провери наличието на обстоятелства извън контрола на държавите членки, както и спазването на условията, необходими за продължаване на задържането на лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, и ако е необходимо, да вземе решение за нова дата на предаване, дори ако това лице има право по всяко време да сезира изпълняващия съдебен орган, който да се произнесе по посочените въпроси. От друга страна, член 23, параграф 5 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че сроковете по член 23, параграфи 2—4 трябва да се считат за изтекли, което означава, че посоченото лице трябва да бъде освободено, в случай че не е изпълнено изискването за участие на изпълняващия съдебен орган по член 23, параграф 3 от посоченото рамково решение.

По съдебните разноски

- 77 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че понятието за обстоятелства извън контрола на държавите членки не обхваща правните пречки за предаването, произтичащи от действия, предприети по съдебен ред от лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, и основани на правото на изпълняващата държава членка, когато окончателното решение за предаване е било прието от изпълняващия съдебен орган в съответствие с член 15, параграф 1 от посоченото рамково решение.
- 2) Член 23, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкува в смисъл, че съдържашото се в тази разпоредба изискване за участие на изпълняващия съдебен орган не е изпълнено, когато изпълняващата държава членка възлага на полицейска служба задачата да провери наличието на обстоятелства извън контрола на държавите членки, както и спазването на условията, необходими за продължаване на задържането на лицето, срещу което е издадена европейска заповед за арест, и евентуално да насрочи нова дата на предаване, дори ако това лице има правото да сезира във всеки момент изпълняващия съдебен орган, който да се произнесе по посочените въпроси.

Член 23, параграф 5 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкува в смисъл, че сроковете по член 23, параграфи 2—4 трябва да се считат за изтекли, което означава, че посоченото лице трябва да бъде освободено, в случай че не е изпълнено изискването за участие на изпълняващия съдебен орган по член 23, параграф 3 от посоченото рамково решение.

Подписи